

Станаўленне беларускай нацыянальнай дзяржаўнасці: уводны ўрок

Мэты ўрока:

- настаўнік актуалізуе веды вучняў пра асноўныя падзеі мінулага, якія сфарміравалі сучасную Беларусь, і матывуе іх на вывучэнне працэсаў дзяржаўнага будаўніцтва;
- вучні самастойна сфармулююць мэты вывучэння тэмы.

Крытэрыі ацэнкі:

вучні змогуць

- у храналагічным парадку пералічыць дзяржаўныя ўтварэнні на тэрыторыі Беларусі ад старажытнасці да сучаснасці;
- назваць адрозненні дзяржаўных межаў ад этнаграфічных;
- патлумачыць, што такое нацыянальная дзяржава;
- вылучыць асноўныя этапы фарміравання дзяржаўных межаў Беларусі;
- абгрунтаваць неабходнасць выканання агульнапрызнаных прынцыпаў і нормаў міжнароднага права для абароны дзяржаўнага суверэнітэту і тэрытарыяльнай цэласнасці Рэспублікі Беларусь;

Абсталяванне, метадычнае забеспячэнне:

- абсталяванне, неабходнае для дэманстрацыі відэароліка;
- відэаролік “Дзяржаўныя межы Беларусі”;
- лісты з пытаннямі для стадыі выкліку (“Так ці Не?”);
- мапкі з межамі беларускай дзяржавы ў розныя гістарычныя перыяды;
- апорныя канспекты для выканання дамашняга задання.

Крыніцы матэрыялаў, выкарыстаных ў роліку “Дзяржаўныя межы Беларусі”:

1. Атлас па гісторыі Беларусі: старажытныя часы і сярэднія вякі. Склад. Штыхаў Г. В., Паноў С. В. Выдавецтва БДУ, 2002
2. Мапа з Вікіпедыі: https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/6/68/Europe_Asia_transcontinental.png
3. Ілюстраваная храналогія гісторыі Беларусі. Выдавецтва “Беларуская энцыклапедыя”, Мінск, 1995
4. Мапы з партала: http://history-belarus.by/pages_bel/download/download_intro.php

Сцэнарый правядзення ўрока

Этапы ўрока	Змест этапаў	Дзейнасць настаўніка	Дзейнасць вучняў
Арганізацыйны	<ul style="list-style-type: none"> Падрыхтоўка класа для работы на ўроку 	<ul style="list-style-type: none"> Пачынае ўрок Калі запланавана груповае работа – дзеліць вучняў на групы любым спосабам 	<ul style="list-style-type: none"> Рассаджваюцца па групам (калі гэта неабходна)
Стадыя выкліку	<ul style="list-style-type: none"> Матывацыя на вывучэнне пытання “Дзяржаўныя межы Беларусі” 	<ul style="list-style-type: none"> Прапануе вучням пытанні “Так ці Не?” (гл. Дадатак 1) Арганізуе абмеркаванне адказаў Або арганізуе “галасаванне” па кожным са сцвярджэнняў і просіць каго-небудзь з вучняў патлумачыць свой выбар Падводзіць вынік абмеркавання або просіць гэта зрабіць кагосьці з вучняў 	<ul style="list-style-type: none"> Адказваюць на пытанні: згаджаюцца са сцвярджэннямі або не Абмяркоўваюць свае адказы ў парах (або ў групам) Тлумачаць свой выбар перад класам
Стадыя асэнсоўвання	<ul style="list-style-type: none"> Прагляд відэароліка “Дзяржаўныя межы Беларусі” Вызначэнне этапаў фарміравання дзяржаўнай тэрыторыі Беларусі 	<ul style="list-style-type: none"> Прапануе вучням (у парах або ў групам) наборы мапак з дзяржаўнымі межамі Беларусі і тлумачыць заданне: пасля прагляду відэароліка раскласці іх у храналагічным парадку (пазначыўшы даты) (гл. Дадатак 2) Арганізуе праверку выканання задання 	<ul style="list-style-type: none"> Глядзяць відэаролік У парах (або ў групам) выконваюць заданне з мапкам Абмяркоўваюць вынікі сваёй працы
Стадыя рэфлексіі	<ul style="list-style-type: none"> Праверка правільнасці адказаў на пытанні “Так ці Не?” 	<ul style="list-style-type: none"> Прапануе вучням вярнуцца да сцвярджэнняў “Так ці Не?” і праверыць правільнасць адказаў 	<ul style="list-style-type: none"> Параўноўваюць свае адказы ў пачатку ўрока і набытыя веды па тэме Агучваюць вынікі
Стадыя выкліку для раздзела	<ul style="list-style-type: none"> Вызначэнне мэтаў вывучэння раздзела 	<ul style="list-style-type: none"> Прапануе вучням адказаць на пытанне: у сувязі з якімі падзеямі змяняліся дзяржаўныя межы Беларусі? Прапануе пачаць запаўненне табліцы ВХД (гл. Дадатак 3) Арганізуе абмеркаванне і работу па вызначэнні мэтаў вывучэння раздзела Фіксуе вынікі абмеркавання 	<ul style="list-style-type: none"> Узгадваюць матэрыял, які вывучаўся на ўроках па сусветнай гісторыі, адказваюць на пытанне Запаўняюць два першыя раздзелы табліцы ВХД Абмяркоўваюць свае запісы ў парах (або групам) Фармулююць мэты вывучэння раздзела

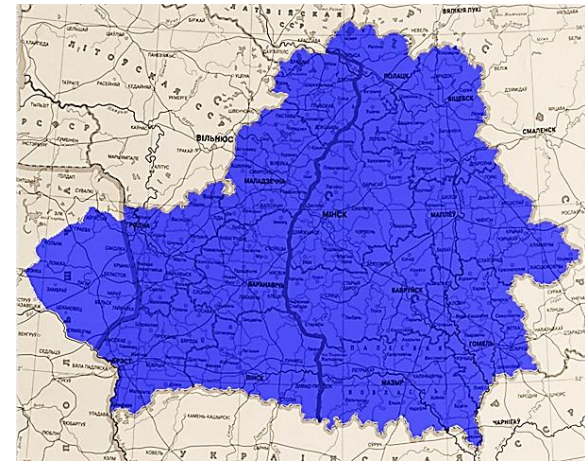
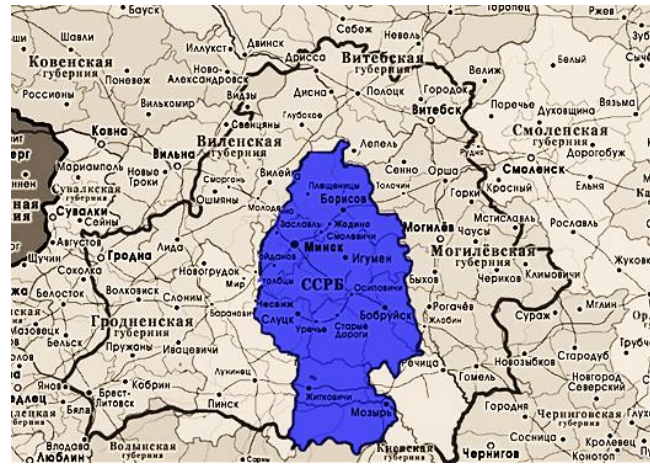
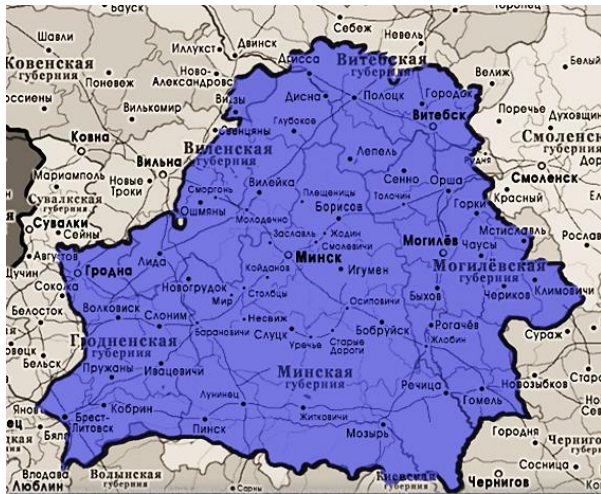
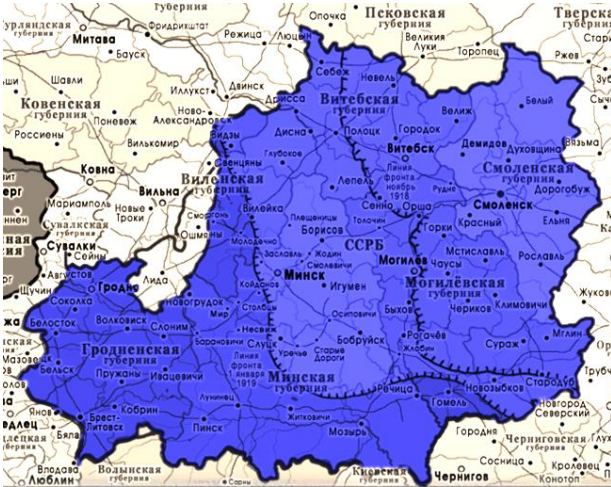
Дамашняе заданне	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Растлумачыць дамашняе заданне 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Настаўнік прапануе вучням дамашняе заданне: <ul style="list-style-type: none"> • запоўніць пропускі ў тэксе “Падзеі Першай сусветнай вайны на тэрыторыі Беларусі” (гл. Дадатак 4); • працуючы з вучэбным дапаможнікам (§ 1) і дадатковым матэрыялам, выпісаць 5 фактаў, якія характарызуюць сацыяльна-эканамічнае становішча Беларусі падчас Першай сусветнай вайны; • скласці схему “Пазіцыі розных палітычных сіл па нацыянальным пытанні”; <p><i>Калі папярэднія этапы ўрока прайшлі хутка, першае заданне можна выканаць у класе (у групах)</i></p>
------------------	---	---

Дадаткі:

Дадатак 1. “Так ці Не?”

Ці верыце вы? (пастаўце + або – насупраць кожнага са сцвярджэнняў)		Ці верыце вы? (пастаўце + або – насупраць кожнага са сцвярджэнняў)	
1. Нацыянальная беларуская дзяржава ўпершыню ўтварылася ў 1917 годзе.		1. Нацыянальная беларуская дзяржава ўпершыню ўтварылася ў 1917 годзе.	
2. У склад беларускай дзяржавы ўваходзілі Вільня (Вільнюс) Смаленск і Бранск.		2. У склад беларускай дзяржавы ўваходзілі Вільня (Вільнюс) Смаленск і Бранск.	
3. Быў час, калі тэрыторыя беларускай дзяржавы абмяжоўвалася 6 паветамі (раёнамі) Мінскай губерні.		3. Быў час, калі тэрыторыя беларускай дзяржавы абмяжоўвалася 6 паветамі (раёнамі) Мінскай губерні.	
4. Сучасная дзяржаўная тэрыторыя Беларусі склалася ў 1939 годзе.		4. Сучасная дзяржаўная тэрыторыя Беларусі склалася ў 1939 годзе.	

Дадатак 2. Мапы беларускай дзяржавы

Дадатак 3. Узор табліцы ВХД

Тэма: Стварэнне беларускай дзяржаўнасці		
Ведаю	Хачу даведацца	Даведаўся

Дадатак 4. Падзеі Першай сусветнай вайны на тэрыторыі Беларусі

Першая сусветная вайна пачалася ў _____ годзе. У ёй прынялі ўдзел два ваенна-палітычныя блокі: _____ і _____.

Беларусь уваходзіла ў склад Расійскай імперыі, якая прыняла ўдзел у вайне на баку _____. Адрозна пасля пачатку вайны на тэрыторыі Беларусі было ўведзена ваеннае становішча, пачала праводзіцца _____.

З пачатку _____ года асноўныя сілы Германіі знаходзіліся на Усходнім фронце. Нямецкія войскі ў чэрвені 1915 года занялі Галіцыю, пасля Германія засяродзіла галоўныя сілы на польскім фронце ваенных дзеянняў. Расійская армія ў пачатку жніўня 1915 года пакінула _____.

Германскае наступленне працягвалася ў кірунку Коўна – Вільня – Мінск. 9 верасня немцы прарвалі фронт у раёне _____. Стаўка Вярхоўнага галоўнакамандуючага была пераведзена з _____ у _____. У кастрычніку 1915 года фронт стабілізаваўся па лініі _____ – _____ – _____ – _____. Заходняя частка Беларусі з насельніцтвам больш чым 2 мільёны чалавек была акупаваная германскімі войскамі.

Вясной-летам 1916 года расійскае камандаванне распачало дзве наступальныя аперацыі: _____ і _____, але лінія фронту істотна не змянілася.